

Uitkomsten kernbijeenkomst Leidschendam 25 september 2023

Verslag: Tertium

Op 25 september vond de eerste kernbijeenkomst plaats in het Raadhuis in Leidschendam. De bijeenkomst trok ongeveer 50 deelnemers. Zij gingen met elkaar en met de gemeente in gesprek over verschillende onderwerpen rondom de toekomst van de gemeente.

Na een plenaire opening met presentaties en interviews bestond het tweede deel van de avond uit interactieve discussies aan verschillende tafels over de uitdagingen van duurzaamheid, invloed op woningbouw, en het verdelen van schaarse ruimte. Deelnemers dachten mee over de prioriteiten die de gemeente vandaag moet stellen voor een duurzame en leefbare toekomst in 2050.

Hieronder geven we per hoofdkeuze de uitkomsten weer.

Hoofdkeuze 1: Een hoogwaardig verblijfsklimaat

Speerpunt	Belangrijkste aandachtspunten tijdens bijeenkomst
Een beleefbare Vliet	De Vliet wordt gezien als belangrijke trekker voor Leidschendam. Het zou volgens deelnemers goed zijn om meer recreatieplekken te creëren die dat versterken, met steigers van waaraf je bijvoorbeeld veilig kan zwemmen.
Een sterke groene hoofdstructuur	Groen is een van de sterkste punten van de gemeente Leidschendam-Voorburg, vinden deelnemers. Dit kan worden versterkt door het creëren van groene corridors of assen naar Voorburg en/of het zuiden / de weg naar Voorschoten, ook langs het spoor, en natuurontwikkeling in de Starrevaartpolder.
Meer (groene) leefkwaliteit en biodiversiteit	Deelnemers vinden groen een belangrijke kwaliteit. Enkelen merken op dat de gemeente daarom moet inzetten op zo min mogelijk kappen van bomen en zo min mogelijk bouwen in gebieden die nu nog groen zijn.
Beleefbare historie	Om de historische kern zo goed mogelijk te behouden en beleefbaar te maken, moet worden gekeken naar het

	autoluw maken van de historische kern. Aandachtspunt is bijvoorbeeld de overkant van de sluis, waar te hard wordt gereden.
Algemeen	Deelnemers denken dat verdichting op sommige plekken ook kansen kan bieden voor kleine winkels. Tegelijkertijd zou rondom het Damplein meer groen en meer gezelligheid de aantrekkelijkheid kunnen vergroten.

Hoofdkeuze 2: Een goed (regionaal) verbonden gemeente

Speerpunt	Belangrijkste aandachtspunten tijdens bijeenkomst
Duurzame bereikbaarheid met een 15 minuten stad	Deelnemers geven aan dat verkeersveiligheid hierbij voorop moet staan. Zij doen verschillende suggesties gedaan voor een autoluw centrumgebied (o.a. autovrij maken van de Damlaan, Venestraat, de Sluisbrug enkel voor lokaal verkeer toegankelijk maken). Een andere optie is het inrichten van straten waar de auto's te gast is, waardoor vooral lokale bewoners er met hun auto komen en sluijverkeer niet.
Goede (duurzame) bereikbaarheid in- en uit de stad	<ul style="list-style-type: none"> • Ook hierbij staat voor veel deelnemers verkeersveiligheid voor voetgangers en fietsers als principe voorop. Daarnaast komen verschillende aspecten aan bod: • Het zou fijn zijn als de gemeente vaker keuzes maakt voor verschillende vormen van mobiliteit. Niet alles hoeft op elke plek bereikbaar te zijn voor elk type vervoer. Dat betekent ook dat sommige plekken autoluw moeten worden en sommige plekken zelfs fietsluw. • De ambities van de gemeente tov OV zijn voor bewoners onduidelijk. Deze zouden duidelijker benoemd moeten worden. • Een deel vindt een transferium geen goed idee omdat sommige mensen afhankelijk zijn van de auto. Een ander deel vindt het een goed idee mits in combinatie met gepaste tarifiering en goed openbaar vervoer. • Een deel van de deelnemers vraagt zich af of betaald parkeren niet onvermijdelijk is voor de

	<p>gemeente. Dit zou een uitkomst kunnen bieden voor de omgeving van de Mall of the Netherlands. Wel moet er dan goede handhaving plaatsvinden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concrete suggesties: De Veursestraatweg is een kwetsbare verkeersader. Als er een ongeluk is, is er geen alternatieve route / De N14 zou echt doorgaande route moeten worden / Een ringweg om het verkeer af te voeren
HOV-gebieden	<p>Deelnemers geven aan dat er op het gebied van OV nog wel e.e.a. verbeterd kan worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verdichten rond stations, zodat nieuwe woningen niet meer verkeer creëren. Of openbaar vervoer direct toevoegen aan nieuwe woonprojecten. • Er moet een goed OV-plan komen voor de Binkhorst waar veel nieuwe inwoners zullen komen die naar hun werk reizen • Een aantal verbindingen zou echt beter moeten: van Stompwijk naar de tram/Damcentrum bijvoorbeeld. • Denk aan een HOV-corridor van de Mall via de N447 naar Leiden
Ieder kind kan veilig naar school	<p>Dit is een belangrijk punt, vinden deelnemers. Als je dit voor elkaar krijgt, dan los je ook andere problemen op. Een aantal ideeën:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dit begint bij minder autoverkeer in woonwijken. Als ouders hun kinderen niet met de auto naar school hoeven brengen scheelt dat veel verkeer. Op sommige plekken liggen de scholen te ver van woningen af. • Op drukke plekken moet het fietspad vaker worden gescheiden van de autobaan. • Betere en meer belijning op het asfalt: auto's gaan zonder belijning te veel rechts rijden, waardoor fietsers in de knel komen. • Plekken die aandacht verdienen: de Noordsingel (in de volksmond ook wel: de Moordsingel) en de school naast de Damlaan (de Zonnewijzer), de route tussen de viswinkel en de sluis (de witte streep maakt het gevaarlijk, mensen interpreteren het verkeerd en fietsen daar aan de verkeerde kant).

Duurzame mobiliteit	Deelnemers zien ruimte voor het verder stimuleren van deelvervoer, met name voor het centrum. Meer in het algemeen zou de gemeente meer mogen inzetten op wandelen, fiets en ov.
Algemeen	Graag betere toegankelijkheid buiten autogebruik om, met name bij de Bovenlaan. De openbare ruimte moet daar anders worden ingedeeld. De Venenstraat ook. In de Verzetsheldenbuurt is de inrichting niet veranderd maar is wel een erf-bordje opgehangen, waarom geen betere inrichting?

Hoofdkeuze 3: Een plek van en voor iedereen

Speerpunt	Belangrijkste punten
Woningen	<ul style="list-style-type: none"> • Deelnemers pleiten voor meer kleinere woningen voor 1 of 2 persoonshuishoudens (jongeren en ouderen). Daarnaast appartementen voor 'empty nesters' en levensloopbestendige woningen. • Het genoemde aantal woningen van 5000 is volgens sommigen te veel en volgens anderen hoogstnoodzakelijk. • Het is volgens de deelnemers belangrijk om goed te mengen: verschillende doelgroepen, woningtypes en woonvormen door elkaar. • Ouderenwoningen: ouderen moeten meer kunnen doorstromen uit hun (te) grote woningen. Zij willen veilig wonen en makkelijk over straat kunnen. Ook sociale controle en cohesie zijn belangrijk. • Hoogbouw: een deel geeft aan dat hoogbouw niet past bij de gemeente, anderen vinden dit op sommige locaties wel denkbaar, zoals bij OV-knooppunten. Over wat hoogbouw is, verschillen de meningen – enkele deelnemers geven aan dat zes bouwlagen op veel plekken nog wel kan. Er is meer consensus over de plekken waar hoogbouw niet passend is: in het oude centrum (sluisbuurt) en in de buurt langs de Van Ruysdaellaan. • In sommige nieuwe woonwijken ontbreken voorzieningen: winkels, scholen enz. Dit verhoogt de druk op andere voorzieningen en zorgt voor meer verkeer. Leidschendam Zuid, Leidschendam Noord en Duivenvoorde. Bij nieuwe woningen zouden ook

	<p>altijd nieuwe voorzieningen gebouwd moeten worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plaats voor nieuwe woningen: op plekken waar nu infrastructuur is. Voorstel: Noordsingel een groene strook met een trambaan en kleine woningen. • Gebied Duivenvoordecorridor ligt braak, sommige deelnemers zien daar ruimte voor nieuwe woningen, anderen zijn het er ook niet mee eens. • Deelnemers hebben geen vertrouwen in het daadwerkelijk bouwen van sociale huur en betaalbare voorraad • Recreatiewoningen bij Vlietlanden worden door een aantal deelnemers geen goed idee gevonden, ook vanwege de bestaande woningtekorten. • Bij KJ44 kan je hoog in de lucht gaan bouwen, bijvoorbeeld voor een zorgflat. Er zijn daar al goede gezondheidsvoorzieningen.
Aantrekkelijke hoogwaardige maatschappelijke voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> • Winkels/voorzieningen dicht bij woningen. • Julianabaan moet behouden worden. • Boven de Boslaan, daar wordt veel gebouwd, maar er wordt daar niet gedacht aan gemeenschappelijke voorzieningen.
Ruimte voor ontmoeting	<ul style="list-style-type: none"> • Er is behoefte aan meer ontmoetingsplekken voor ouderen in Leidschendam. Die zijn er nu te weinig. Ook veel buurtcentra zijn in de loop der jaren gesloten. De komende jaren groeit die behoefte door vergrijzing. • Er moeten ook meer ontmoetingsplekken en activiteiten voor jongeren komen omdat er nu niets voor hen is. • Het Damplein heeft een andere inrichting nodig in samenspraak met bewoners. De Damlaan is al verbeterd, het gaat meer leven als het opgeknapt wordt.
Gezondheid: Een goed akoestisch klimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Sommige deelnemers ervaren veel geluidsoverlast in de wijken door Avalex, veegwagens, grasmaaiers, snoeien enz.

	<ul style="list-style-type: none"> • Geluidsoverlast van de A4. Kan je dit in een tunnel zetten? Ook bij de Noordsingel is er geluidsoverlast
Gezondheid: Verbeterde luchtkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • De luchtkwaliteit in de gemeente is onvoldoende. Kruispunten met stilstaand verkeer zijn hierin hotspots. Concreet: Damlaan, de Mall. • Deelnemers pleiten voor het maken van een goed verkeerscirculatieplan. Er zijn nu te veel parallelle wegen in dezelfde richtingen. • Bij A4 is vermindering van autoverkeer nodig. Er is meer doorstroming van auto's nodig, want wanneer mensen stil staan door ongeluk/probleem, dan blijft de vervuiling hangen. In dat soort gevallen moeten er snel verkeersregelaars komen, ook bij N14 zou dit prettig zijn.
Algemeen	Voorstel: kijk bij het maken van plannen naar de hoeveelheid mensen in plaats van naar de hoeveelheid woningen.

Hoofdkeuze 4: Economisch vitaal passend bij een woongemeente

Speerpunt	Belangrijkste punten
Permanente ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid	In Leidschendam zijn veel kleine bedrijfjes zijn in de woonwijken. Voor sommige bedrijfjes is dat niet erg, andere geven overlast (denk aan: Sima en een installatiebedrijf aan de van Alphenstraat). Gewenste voorzieningen zijn bijvoorbeeld kleine bakkers en beauty-bedrijfjes.
Een hoogwaardige voorzieningen-structuur	Deelnemers vinden het belangrijk om in alle woonwijken basisvoorzieningen te hebben
Mengvormen buiten kern-winkelgebieden	Deelnemers vinden het belangrijk om in alle woonwijken basisvoorzieningen te hebben.

Algemeen	De jongere generatie is meer bezig met minder hard werken, liever goed leven, dan de “meer meer meer” mindset. Dus daar moeten de voorzieningen en soorten woningen op worden aangepast.
----------	--

Hoofdkeuze 5: Duurzaam toekomstbestendig

Speerpunt	Belangrijkste punten
Aardgasvrij en CO2-neutraal	Alle nieuwe woningen en bedrijfsgebouwen zouden hieraan moeten voldoen
Klimaatadaptatie, vergroening en biodiversiteit	<p>Aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De waterhuishouding gaat veranderen. De gemeente moet hier veel meer rekening mee houden dan ze nu doet. • De Westvlietweg en de Postvlietweg moeten worden opgehoogd. Let op dat de ruimte in deze gemeente wordt beperkt door dijklichamen. • De openbare ruimte in het centrum is het nu vrij versteend en kan worden vergroend. • Opmerking: stop met bebouwen van groene gebieden, daar zijn de bewoners in 2050 dankbaar voor. Het is beter om te bouwen op plekken die al bebouwd zijn zoals het oude postkantoor op de Damlaan, en het oude AIVD-gebouw.
Volledig circulair	Direct bij bouw toepassen